Валюта рыногу
(2015-жылдын ноябрь айы)

1-график. Коммерциялык банктарда нак эмес АКШ долларынын таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу)
(млн АКШ доллары)

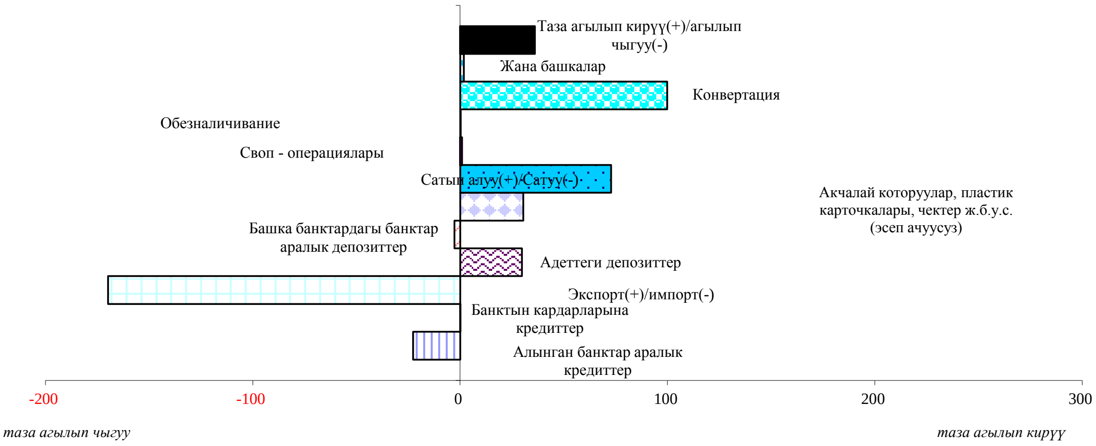

Өткөн айга салыштырганда кароого алынып жаткан мезгил ичинде, америка валютасынын алмашуу курсунун – бир АКШ доллары үчүн 69,6980 сомдон 75,9000 сомго чейин тышкы булактардын көрсөткөн басымынын сакталышына байланыштуу бир аз жогорулашы байкалган. Кыргыз Республикасынын ички рыногунда чет өлкө валютасынын алмашуу курсунун динамикасы фундаменталдуу факторлордун таасири - бир жагынан америка экономикасынын калыбына келишинен жана АКШнын Федералдык резерв системасы тарабынан жүргүзүлгөн саясаты; экинчи жагынан региондо геосаясий чыңалуунун курчушунан улам орус рублинин волатилдүүлүгүнүн өсүшүнө байланыштуу, дүйнөдө АКШ долларынын позициясынын бекемделиши менен шартталган. Рыноктун ири катышуучулары тарабынан валютага болгон сунуштун артышы, негизинен, банктардын конвертациялык операцияларынын натыйжасында алынган долларлардын эсебинен жүзөгө ашырылып келген.

Өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 40,1 млрд сом өлчөмүндө түптөлүү менен 10,0 пайызга өскөн. Коммерциялык банктардын нак эмес операциялар сегментинде ишкердик жигердүүлүгүнүн 73,9 пайызга, 10,1 млрд сомго чейин кыйла жогорулашы себеп болгон. Бирок, коммерциялык банктардын нак операцияларынын көлөмү 18,2 млрд сомго чейин төмөндөгөн, бул өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнөн 1,1 пайызга төмөн. Алмашуу бюролорунун нак операцияларынын көлөмү 11,9 млрд сомго чейин төмөндөгөн (-3,7 пайыз).

Банктар аралык валюта тооруктарынын чогуу алгандагы жүгүртүүсү өткөн айдын ушул эле көрсөткүчүнө салыштырганда 117,3 млн АКШ долларына чейин, 76,6 пайызга көбөйгөн. Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк 71,1 млн АКШ доллар суммасына чет өлкө валютасын сатуу боюнча валюталык интервенцияларды жүргүзгөн.

2-график. Банктар аралык валюта тооруктарында АКШ долларынын курсунун динамикасы

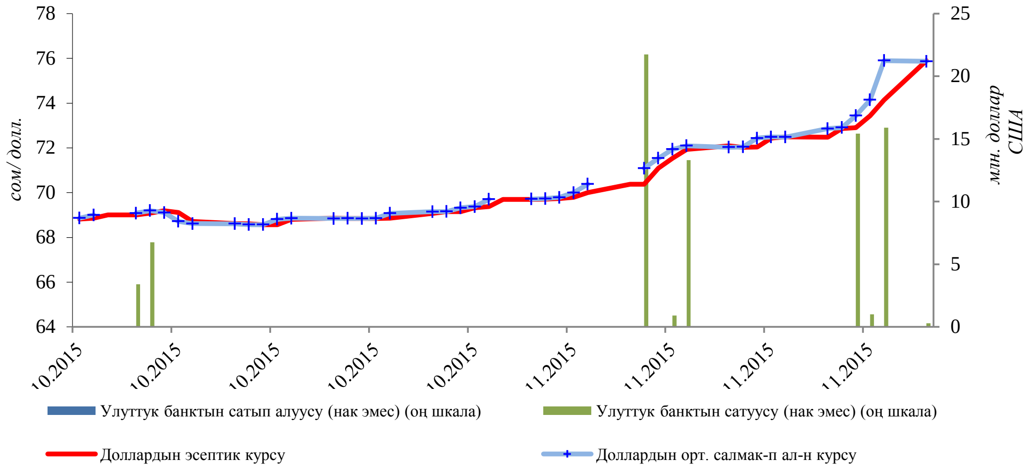

Кароого алынып жаткан мезгил ичинде Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды жүргүзгөн эмес.

Валюталардын негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө операциялар көлөмүнүн ар түрдүү багыттагы жылышы байкалган. Мында, жүргүзүлгөн операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүчө бөлүштүрүлгөн: доллардагы операциялардын салыштырма салмагы ай ичинде 2,4 пайыздык пунктка, 66,0 пайызга чейин, евродо – 1,9 пайыздык пунктка, 4,5 пайызга чейин жогорулаган. Казак теңгесиндеги операциялардын үлүшү 3,4 пайыздык пунктка, 2,4 пайызга чейин, орус рублиде – 0,9 пайыздык пунктка, 27,2 пайызга чейин төмөндөгөн.

3-график. Коммерциялык банктарда нак эмес жана нак АКШ долларынын сатуу курстарынын динамикасы

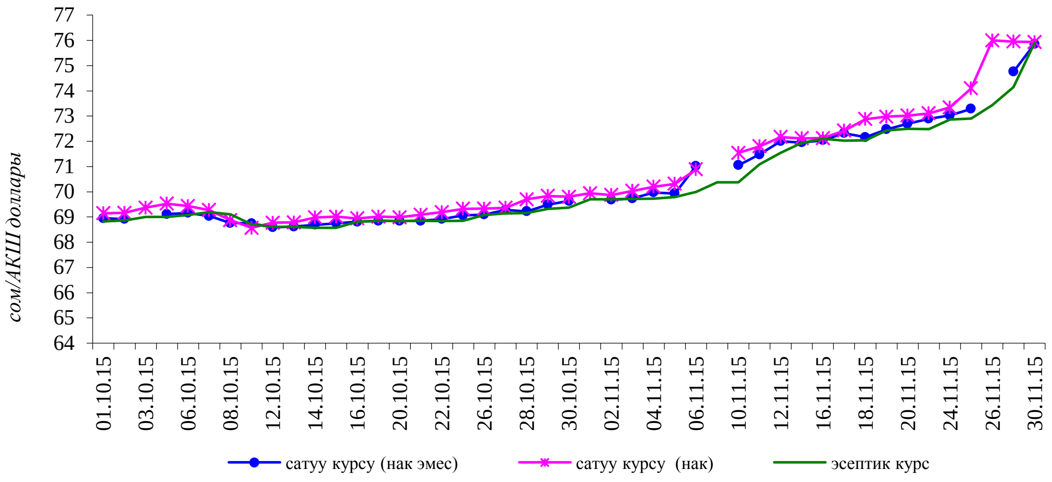

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

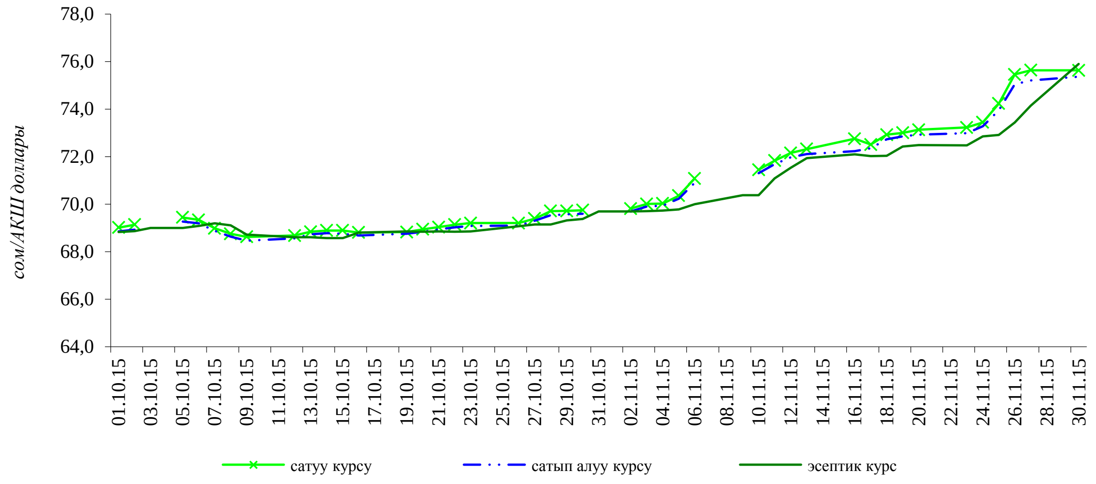

5-график. Алмашуу бюролорунда негизги валюталардын жана АКШ долларынын курсунун жана дүйнөлүк рынокто АКШ долларынын курсунун өзгөрүү арымдарынын динамикасы

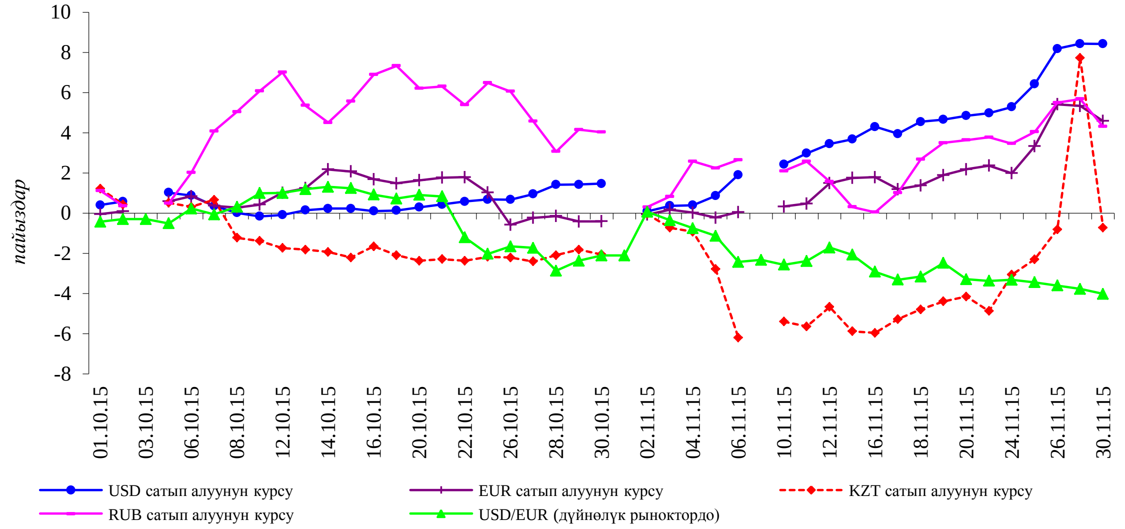

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

миң сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес		Комм. банктардын накталай		Алмаштыруу бюролордун накталай операциялары	
			Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)
2014	11	48 907,3	8 735,4	17,9	22 393,5	45,8	17 778,5	36,4
	12	50 304,0	16 479,8	32,8	21 729,5	43,2	12 094,7	24,0
2015	01	22 246,6	4 889,3	22,0	11 257,6	50,6	6 099,8	27,4
	02	36 137,0	11 550,7	32,0	15 130,3	41,9	9 456,0	26,2
	03	39 131,7	9 733,8	24,9	18 263,6	46,7	11 134,3	28,5
	04	39 693,9	7 998,4	20,2	20 092,9	50,6	11 602,6	29,2
	05	36 923,8	7 334,7	19,9	18 561,5	50,3	11 027,7	29,9
	06	39 196,4	5 348,2	13,6	21 241,9	54,2	12 606,2	32,2
	07	41 634,9	5 519,9	13,3	21 948,0	52,7	14 167,0	34,0
	08	39 887,6	3 895,1	9,8	20 448,9	51,3	15 543,6	39,0
	09	40 207,2	8 320,9	20,7	20 069,4	49,9	11 816,9	29,4
	10	36 510,4	5 802,9	15,9	18 347,3	50,3	12 360,1	33,9
	11	40 143,6	10 092,7	25,1	18 153,4	45,2	11 897,5	29,6

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

миң. сом

Мезгил аралыгы		Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар	
		көлөм	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш
2014	11	48 907,3	31 254,1	63,9	1 065,1	2,2	12 774,7	26,1	3 805,6	7,8	7,9	0,0
	12	50 304,0	35 732,3	71,0	2 086,2	4,2	7 606,4	15,1	4 869,5	9,7	9,6	0,0
2015	01	22 246,6	15 365,7	69,1	629,3	2,8	4 697,4	21,1	1 546,6	7,0	7,6	0,0
	02	36 137,0	25 492,6	70,5	1 292,0	3,6	6 760,8	18,7	2 582,1	7,2	9,5	0,0
	03	39 131,7	25 419,2	65,0	1 946,7	5,0	9 350,8	23,9	2 408,0	6,2	6,9	0,0
	04	39 693,9	24 057,8	60,6	3 274,5	8,3	9 217,3	23,2	3 131,5	7,9	12,8	0,0
	05	36 923,8	23 192,5	62,8	804,1	2,2	10 582,7	28,7	2 338,8	6,3	5,8	0,0
	06	39 196,4	23 554,4	60,1	796,4	2,0	11 914,5	30,4	2 919,6	7,5	11,6	0,0
	07	41 634,9	25 794,8	62,0	918,3	2,2	10 912,2	26,2	4 001,0	9,6	8,7	0,0
	08	39 887,6	24 745,9	62,0	1 189,4	3,0	9 606,4	24,1	4 334,7	10,9	11,1	0,0
	09	40 207,2	27 132,2	67,5	881,3	2,2	10 603,2	26,4	1 579,8	3,9	10,8	0,0
	10	36 510,4	23 227,8	63,6	935,4	2,6	10 251,8	28,1	2 087,3	5,7	8,1	0,0
	11	40 143,6	26 486,8	66,0	1 800,3	4,5	10 904,1	27,2	943,7	2,4	8,8	0,0

3-таблица. Четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2014	11	57,5957	71,6433	1,1677	0,3184	0,4%	-0,7%	-11,6%	0,4%
	12	58,8865	71,6943	1,0467	0,3229	2,2%	0,1%	-10,4%	1,4%
2015	01	59,8100	67,8395	0,8677	0,3243	1,6%	-5,4%	-17,1%	0,4%
	02	61,2914	68,7414	1,0003	0,3312	2,5%	1,3%	15,3%	2,1%
	03	63,8736	69,3731	1,0925	0,3441	4,2%	0,9%	9,2%	3,9%
	04	60,0705	66,1196	1,1618	0,3233	-6,0%	-4,7%	6,3%	-6,0%
	05	58,1472	63,7119	1,0977	0,3127	-3,2%	-3,6%	-5,5%	-3,3%
	06	62,0788	69,0223	1,1181	0,3334	6,8%	8,3%	1,9%	6,6%
	07	61,0213	66,9343	1,0344	0,3255	-1,7%	-3,0%	-7,5%	-2,4%
	08	65,0953	73,4991	0,9792	0,2739	6,7%	9,8%	-5,3%	-15,9%
	09	68,8359	77,2924	1,0392	0,2546	5,7%	5,2%	6,1%	-7,0%
	10	69,6980	76,7131	1,0827	0,2497	1,3%	-0,7%	4,2%	-1,9%
	11	75,9000	80,5792	1,1458	0,2471	8,9%	5,0%	5,8%	-1,0%

4-таблица. Алмашуу бюролорунда четөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чиеленишкен четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак теңгеси
2014	11	0,1%	0,6%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	0,8%	0,2%	0,1%	-1,2%	-13,4%	0,1%
	12	0,2%	0,5%	1,5%	0,3%	0,1%	0,2%	1,5%	0,3%	2,8%	-0,8%	-13,8%	0,8%
2015	01	0,2%	0,8%	1,2%	0,2%	0,1%	0,4%	0,6%	0,2%	2,0%	-4,0%	-12,8%	1,8%
	02	0,2%	0,5%	0,5%	0,3%	0,1%	0,2%	0,9%	0,1%	1,5%	0,6%	13,2%	1,4%
	03	0,2%	0,6%	0,7%	0,4%	0,2%	0,4%	0,7%	0,2%	4,4%	0,5%	10,9%	4,2%
	04	0,2%	0,8%	0,5%	0,4%	0,1%	0,4%	1,3%	0,3%	-7,4%	-5,3%	3,7%	-7,6%
	05	0,2%	0,6%	0,6%	0,3%	0,1%	0,4%	0,7%	0,2%	-1,7%	-2,7%	-2,7%	-1,4%
	06	0,2%	0,6%	0,4%	0,4%	0,2%	0,3%	0,8%	0,2%	6,6%	8,0%	-0,5%	6,2%
	07	0,2%	0,6%	0,4%	0,5%	0,1%	0,3%	0,6%	0,2%	-1,2%	-2,8%	-8,5%	-2,0%
	08	0,3%	0,7%	0,4%	1,0%	0,6%	0,3%	0,5%	0,7%	4,7%	7,2%	-5,5%	-17,5%
	09	0,3%	0,8%	0,4%	1,4%	0,4%	0,5%	0,6%	1,0%	6,9%	7,0%	8,1%	-5,7%
	10	0,2%	0,6%	0,4%	0,7%	0,1%	0,2%	0,8%	0,3%	1,5%	-0,4%	12,5%	-7,7%
	11	0,3%	0,5%	0,3%	1,2%	0,3%	0,3%	0,5%	0,8%	8,4%	4,6%	4,3%	-0,7%